

Łowit sepe

Burmistrz Orzysza
Zbigniew Włodkowski

Wojciech Włodkowski

Urząd Miejski w Orzyszu
ul. Rynek 3, 12-250 Orzysz

Orzysz, dn. 31 października 2025r.

WEK.4300.2.2025.BJA

RADA MIEJSKA W ORZYSZU
WPŁYNĘŁO

Dnia: 31. 10. 2025

Ilość załączników.....

Podpis..... *[Signature]*

Przewodnicząca
Rady Miejskiej w Orzyszu
Anna Pilarczyk

W załączeniu przedkładam „Informację o realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2024/2025”.

Z up. BURMISTRZA

[Signature]
mgr Beata Jażdżewska
BURMISTRZA ORZYSZA

Głównym zadaniem oświatowym gminy jest zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki w przedszkolach, szkołach podstawowych.

Realizacja zadań organu prowadzącego wobec szkół i placówek wymaga właściwej organizacji, zarówno funkcji nadzorczych, jak i roli służebnej, związanej z realizacją obowiązków określonych w ustawie o systemie oświaty. Organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność.

W ustawie o samorządzie gminnym zapisano, że zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty m.in. w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych gminy.

W ustawie o systemie oświaty ustawodawca wskazał, iż do zadań gminy należy:

- zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli, żłobków, szkół podstawowych
- zabezpieczenie bazy lokalowej i sprawności technicznej obiektów oświatowych oraz środków rzeczowych i finansowych dla ich działalności,
- zabezpieczenie kadry pracowniczej, w tym administracyjno-finansowej.

W ustawie Karta Nauczyciela, wśród zadań gminy wymieniono m.in. następujące zadania:

- zapewnienie średniego wynagrodzenia nauczycieli w poszczególnych grupach awansu zawodowego, wspieranie nauczycieli w procesie dydaktyczno-wychowawczym,
- zapewnienie środków na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe.

Ponadto zadania oświatowe Gminy Orzysz związane są z obowiązkiem:

- kontroli spełniania przez uczniów obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,
- realizacji zadań wspierających uczniów w nauce, m.in. organizacja dodatkowych zajęć edukacyjnych, stypendia za szczególne osiągnięcia,
- zapewnienia bezpiecznych warunków pracy i nauki,
- organizacji dodatkowych zajęć specjalistycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, posiadających orzeczenia o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego (rewalidacja, zajęcia kompensacyjno-wyrównawcze, nauczanie indywidualne etc.),
- dbałości o bazę lokalową i dydaktyczną placówek oświatowych,
- wypłat świadczeń socjalnych rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, w tym: stypendia szkolne i zasiłki o charakterze socjalnym, dofinansowanie do zakupu podręczników i pomocy szkolnych,
- dofinansowania pracodawcom kosztów doksztalcenia młodocianych pracowników w ramach pomocy de minimis,
- zapewnienia dowozów uczniów do szkół na terenie gminy oraz organizacja dowozu uczniów niepełnosprawnych do szkół i ośrodków szkolno – wychowawczych, organizacji konkursów na stanowiska dyrektorów szkół i przedszkoli lub przygotowanie procedury powierzenia stanowisk na kolejne lata,
- przygotowania całościowej oceny pracy dyrektorów szkół i przedszkoli,
- przeprowadzania egzaminów na stopień nauczyciela mianowanego w ramach awansu zawodowego,
- prowadzenie lokalnej bazy danych dziedzinowych w Systemie Informacji Oświatowej,
- innych zadań nie wymienionych powyżej, a wynikających z przepisów prawa.

W ramach wykonywania obowiązków wynikających z ustawy Karta Nauczyciela, zadaniem gminy jest także ukształtowanie struktury kadrowej placówek, aby odpowiadała ona współczesnym wymogom edukacyjnym. W tym zakresie koniecznym stało się „zbudowanie” oraz stałe usprawnianie systemu wynagradzania i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Burmistrz Orzysza, w terminie do końca października każdego roku, przedstawia Radzie Miejskiej w Orzyszu szczegółową Informację o stanie oświaty w gminie Orzysz za ubiegły rok szkolny.

Kadra pedagogiczna i niepedagogiczna

W rozwoju szkolnictwa zasadniczą rolę odgrywają umiejętności zawodowe nauczycieli, ich wiedza o życiu, zrozumienie współczesnych problemów świata oraz chęć samodoskonalenia. Dobór kadry pedagogicznej to przede wszystkim rola dyrektorów placówek. Stan zatrudnienia w danym roku szkolnym wynika z zatwierdzonej przez organ prowadzący organizacji roku, a ta ściśle związana jest z liczbą oddziałów na każdym poziomie nauczania, liczbą godzin wynikającą z podziału na grupy (dotyczy zajęć z wychowania fizycznego, języków obcych, informatyki) zależną od liczebności oddziałów klasowych oraz określoną w rozporządzeniu (ramowe plany nauczania) przez Ministra Edukacji Narodowej liczbą godzin dla poszczególnych przedmiotów i poziomów nauczania.)

Zatrudnienie nauczycieli na terenie Gminy Orzysz w roku 2023/2024				
Zatrudnieni w pełnym wymiarze	Ogółem	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany
	93	15	12	66
Razem etaty	95,95	15,78	13,11	68,17

Wśród nauczycieli dominują osoby o najwyższym stopniu awansu zawodowego. Świadczy to o wysokiej jakości kadry, która powinna mieć przełożenie na wysokie wyniki nauczania i egzaminów sprawdzających.

Zatrudnienie nauczycieli na terenie Gminy Orzysz w roku szkolnym 2024/2025				
Zatrudnieni w pełnym wymiarze	Ogółem	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany
	99	17	14	68
Razem etaty	102,58	18,72	14	69,86

Pracownicy niepedagogiczni	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
Pracownicy obsługi szkół, przedszkoli, żłobka	45	43	43
Pracownicy administracji szkół, przedszkoli, żłobka	7,38	7,25	7,25
RAZEM	52,38	50,25	50,25

Doskonalenie nauczycieli

Bardzo istotnym czynnikiem podwyższającym jakość edukacji jest nieustanne doskonalenie kadry nauczycielskiej. Zgodnie z art. 12 ust. 3 Karty Nauczyciela „Nauczyciel powinien podnosić swoją wiedzę ogólną i zawodową, korzystając z prawa pierwszeństwa do uczestnictwa we wszelkich formach doskonalenia zawodowego na najwyższym poziomie”. Jest on w szczególności zobowiązany do podnoszenia swoich kwalifikacji. Nauczyciele z gminy Orzysz korzystali m.in. z takich form doskonalenia zawodowego jak: studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne, czy różnego rodzaju warsztaty, szkolenia i konferencje. W osiągnięciu tego celu służyły zapewnione środki finansowe. Art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela stanowi, że „W budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego

- w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków, przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli."

Kwoty przeznaczane na doskonalenie nauczycieli w latach 2022-2025				
	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli Gminy Orzysz	52 740,51	59 127,10	70 623,08	92 649,38
RAZEM	52 740,51	59 127,10	70 623,08	92 649,38

Wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Warmińsko –Mazurskiego Kuratora Oświaty, Przeprowadzone kontrole

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu:

- 18.06.2024 r. odbyła się okresowa (coroczna) kontrola nadzoru budowlanego budynków przy ul. Wojska Polskiego 14, ul. Os. Robotnicze 11, ul. Ratuszowa 4.
- 03.06.2024 r. odbyła się kontrola z zakresu Oceny realizacji programu edukacyjnego „Trzymaj formę”. Kontrolę przeprowadził PPISE w Pisz.
- 30.07.2024 r. odbyła się kontrola z zakresu Oceny bazy noclegowej i żywieniowej podczas wypoczynku dzieci i młodzieży. Kontrolę przeprowadził PPISE w Pisz.
- 08.10.2024 r. odbyła się kontrola z zakresu Ocena zgodności prowadzonej działalności w odniesieniu do przepisów prawa żywieniowego. Kontrolę przeprowadził PPISE w Pisz.
- W ramach wsparcia przy wdrażaniu Programu poprawy efektywności kształcenia na rok 2024/ 2025 szkołę odwiedziła (23.10.2024 r.) wizytator Kuratorium Oświaty w Olsztynie Filia w Elku p. Teresa Buczyńska. Wizytator (jako obserwator) wzięła udział w zajęciach języka polskiego i matematyki. Udzieliła wskazówek do dalszej pracy.
- 24.02.2025 r. odbyła się kontrola zgodności z przepisami prawa oświatowego organizacji doradztwa zawodowego. Nie wydano zaleceń. Kontrolę przeprowadziła wizytator Kuratorium Oświaty w Olsztynie Filia w Elku.
- 14.04.2025 r. odbyła się kontrola z zakresu Ocena stanu sanitarnego żłobka oraz Ocena zgodności prowadzonej działalności w odniesieniu do przepisów prawa żywieniowego. Kontrolę przeprowadził PPISE w Pisz.

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowie:

- 11 – 13. 03.2024. – Ocena pracy dyrektora szkoły, KO delegatura Elk;
- 23.08.2024. – Ocena przygotowania szkoły do nowego roku szkolnego 2024/2025 , , Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pisz;
- 12.09.2024. – Ocena stanu sanitarno – higienicznego szkoły, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pisz;
- 19.09.2024. – Ocena stanu technicznego placówki - Komisja Zdrowia, Opieki Społecznej, Oświaty, Kultury, Sportu oraz Turystyki i Promocji Gminy Rady Miejskiej w Orzyszu;
- 18.02.2025. – Kontrola stanu sanitarnego stołówki - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pisz;
- 02.04.2025. – Stan obiektu, przeglądy, dokumentacja – Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Pisz.

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dąbrówce:

- Kuratorium Oświaty - ocena pracy dyrektora oraz analiza dokumentacji;
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Pisz - wizytacja z programu "Trzymaj formę".

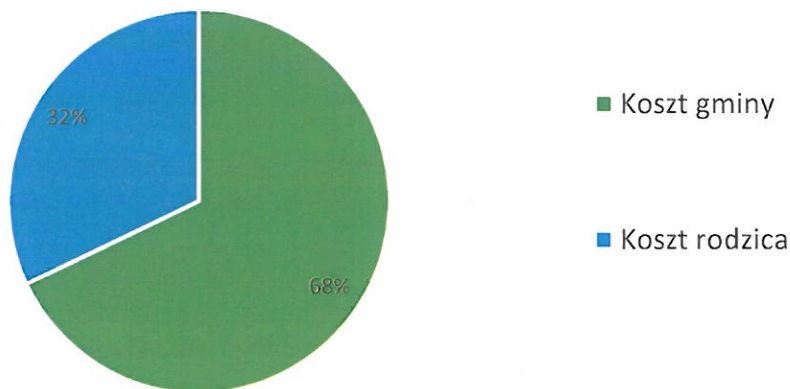
Opieka nad dziećmi do lat trzech

W gminie Orzysz funkcjonuje Żłobek, który został powołany i funkcjonuje zgodnie z Ustawą z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi do lat 3. Żłobek funkcjonuje w godzinach od 6:30 do 16:00. Odpłatność za wyżywienie wynosi 7,50 za dzień, czesne 500,00 zł m-czny pobyt dziecka w placówce. Od stycznia 2025 r. czesne wynosi 1 500,00 zł.

- W roku szkolnym 2024/2025 do Żłobka uczęszcza 30 dzieci w wieku od 1,5 do 3 lat (w rejestrze jest 29, zadeklarowanych we wrześniu 2024 r. 29 dzieci – liczba zmienia się w trakcie roku szkolnego)
- Jest to placówka, która nie jest subwencyjna i w 100% finansowana z budżetu gminy. Koszty funkcjonowania Żłobka w 2024 r. przy założeniu średniej liczby ,tj. 30 uczęszczających dzieci, przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

	Koszt Gminy		Czesne pobierane od rodziców	Łącznie wydatkowano W 2024 r.	Koszt na 1 dziecko
	Środki własne	Pozyskane z Programu Maluch +			
Koszt całkowity	294 092,46zł	0,00 zł	198 600,00 zł	492 692,46 zł	16 423,08 zł
Koszt miesięczny	24 507,71 zł	0,00 zł	16 550,00 zł	41 057,71 zł	1 368,59 zł

Koszty miesięcznego utrzymania dziecka w żłobku

Koszt miesięczny utrzymania dziecka (przy założeniu średniej liczby, tj. 30 dzieci) w 2024 roku w żłobku wyniósł 1 368,59 zł, z czego 59,69% poniosła gmina ze środków własnych, gdyż w 2024 r. nie wdrożono Programu „Maluch +”. Udział rodziców w finansowaniu działalności żłobka to 40,31% wszystkich kosztów.

Wychowanie przedszkolne

Edukacja dzieci 6-letnich w przedszkolach publicznych jest bezpłatna. Gmina otrzymała z budżetu państwa subwencję na każdego sześciolatka w przedszkolu. Rodzic opłaca jedynie wyżywienie. Subwencja na jednego sześciolatka w 2024 r. wyniosła 5 998,23 zł na rok. Dotacja przedszkolna z budżetu państwa na jednego przedszkolaka 3 968,81 zł na rok.

Wychowaniem przedszkolnym obejmuje się dzieci w wieku 3-6 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach dzieci, które ukończyły 2,5 roku. Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego dotyczy dzieci 6-letnich.

- W roku szkolnym 2023/2024 wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach gminnych objętych było łącznie 237 dzieci -228 w wieku do lat 5 (*w tym 55 z Montessori*) + 9 (*2 z Montessori*) sześciolatki w przedszkolu.
- W roku szkolnym 2024/2025 wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach gminnych objęto 239 łącznie dzieci – 219 w wieku do lat 5 (*w tym 65 z Montessori*) + 20 (*18 z Montessori*) sześciolatki w przedszkolu.
- Od 12 września 2017r. funkcjonuje niepubliczne Przedszkole Artystyczno – Językowe Akademia Montessori do którego uczęszcza 83 dzieci z terenu naszej gminy (na dzień 31.12.2024 r) i 10 dzieci z innych gmin.

Koszty utrzymania Przedszkoli w gminie Orzysz				
Wykonanie planu 2024 r.	Dotacja, czesne od rodziców, subwencja, inne Gminy	Koszt Gminy	Liczba dzieci	Koszt gminy – dopłata do jednego dziecka miesięcznie (12 m-cy)
3 419 561,16	1 927 193,14	1 492 368,02	239	520,35

Dotacja przedszkolna – 859 922,37 zł

Subwencja na niepełnosprawne przedszkolaki 591 594,43 zł

Subwencja na sześciolatki w przedszkolu – 141 304,40 zł

Subwencja dla Przedszkola Montessori – 166 418,90 zł

Czesne od rodziców – 35 975,00 zł

Zwrot przez Gminy sąsiednie przekazanej do Montessori dotacji przedszkolnej: 123 745,54 zł.

Fundusz Pomocy – 8 232,50 zł

Dotacja przekazana w 2024 r. dla Montessori to 1 071 978,25 zł.

Szkoły podstawowe

W gminie Orzysz funkcjonują trzy szkoły podstawowe w Zespołach Szkolno – Przedszkolnych. Poniższa tabela prezentuje liczebność dzieci od 2019/2020 roku.

Rok szkolny 2021/2022									
Szkoły	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	Razem
SP Orzysz	74	71	71	51	77	34	94	91	563
SP Dąbrówka	6	7	5	8	8	0	9	4	47
SP Okartowo	8	0	8	12	0	14	12	13	67
Razem	80	78	84	71	85	48	115	108	677
Rok szkolny 2022/2023									
Szkoły	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	Razem
SP Orzysz	81	69	63	71	49	76	27	88	524

SP Dąbrówka	0	6	7	5	7	7	0	9	41
SP Okartowo	8	10	0	10	10	0	15	10	63
Razem	99	85	70	86	66	83	42	107	628
Rok szkolny 2023/2024									
Szkoły	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	Razem
SP Orzysz	50	81	64	63	70	48	72	26	524
SP Dąbrówka	5	0	6	7	5	8	8	0	39
SP Okartowo	5	7	13	1	10	10	0	14	60
Razem	60	88	83	71	85	66	80	40	623
Rok szkolny 2024/2025									
Szkoły	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	Razem
SP Orzysz	85	44	80	62	65	70	48	68	522
SP Dąbrówka	4	6	0	6	8	7	12	9	52
SP Okartowo	6	5	10	13	1	10	7	----	52
Razem	95	55	90	81	74	87	67	77	626

Jak widać w tabelach od roku 2022 liczby uczniów w szkole utrzymuje się. W szkole podstawowej w Okartowie brak jest kl. VIII. Prognoza liczby uczniów przedstawiona poniżej wskazuje, iż z roku na rok uczniów w szkołach będzie mniej.

Prognoza liczby uczniów w szkołach roczniki 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023,24 na podstawie zameldowanych na pobyt stały według ewidencji ludności przedstawia zestawienie poniżej.

Prognoza liczby uczniów w szkołach wg. roczników							
	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu	67	80	61	44	53	41	53
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowie	8	8	7	10	11	11	9

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dąbrówce	6	6	7	2	4	6	3
Razem	81	94	75	56	68	58	65

Branżowa Szkoła I Stopnia

30 czerwca Rada Miejska w Orzyszu podjęła uchwałę Nr XXXVII/283/21 z dnia 30 czerwca 2021r. w sprawie założenia Branżowej Szkoły I stopnia w Dąbrówce. W szkole uczą się nie tylko uczniowie z ościennych wsi, ale także z samego Orzysza czy sąsiadującej gminy Mikołajki.

Uczniowie w Branżowej Szkole I stopnia rok szkolny 2024/2025				
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Razem
Uczniowie wg. oddziałów	18	18	15	51

Podstawą organizacji praktycznej nauki zawodu jest umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego, podpisana pomiędzy pracodawcą a uczniem, uzyskującym podwójny status prawny tj. ucznia i pracownika młodocianego.

Szkoła Branżowa I stopnia w ZSP w Dąbrówce odgrywa istotną rolę w kształceniu zawodowym młodzieży z terenu gminy Orzysz. Oferta edukacyjna szkoły jest dostosowana do lokalnych potrzeb rynku pracy, a także do indywidualnych predyspozycji i zainteresowań uczniów. Szkoła kształci w takich zawodach jak: kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, fryzjer czy sprzedawca, cukiernik, stolarz, zapewniając solidne przygotowanie do wykonywania zawodu już po zakończeniu etapu edukacyjnego.

Raz w roku uczestniczą w obowiązkowym, finansowanym przez szkołę, kursie teoretycznych przedmiotów zawodowych.

Terminy turnusów doksztalcania teoretycznego

L.p.	Zawód – nazwisko	Klasa/stopień	Termin
1	Sprzedawca (Olecko)	III	03 – 27.09.2024 r.
2	Pracownik pomocniczy gastronomii (on-line Olsztyn)	III	14.10. – 12.11.2024 r.
3	Murarz – tynkarz (Olecko)	III	30.09. – 25.10.2024 r.
4	Piekarz (Olecko)	III	03 – 27.09.2024 r.
5	Mechanik pojazdów samochodowych (Olecko)	III	28.10. – 22.11.2024 r.
6	Cukiernik (Olecko)	III	24.11. – 20.12.2024 r.
7	Fryzjer (Giżycko)	III	30.09. – 25.10.2024 r.
8	Piekarz (Olecko)	II	07.01. – 14.02.2025 r..

9	Mechanik pojazdów samochodowych (Olecko)	II	30.09. – 25.10.2024 r.
10	Cukiernik (Olecko)	II	07.01. – 14.02.2025 r.
11	Kucharz (Olecko)	II	17.02. – 14.03.2025 r.
12	Fryzjer (Giżycko)	II	28.10. – 22.11.2024 r.
13	Mechanik pojazdów samochodowych (Olecko)	I	17.03. – 11.04.2025 r.
14	Kucharz (Giżycko)	I	17.02. – 14.03.2025 r..
15	Fryzjer (Giżycko)	I	17.03. – 11.04.2025 r.
16	Sprzedawca (Giżycko)	I	17.03. – 11.04.2025 r.
17	Stolarz (Łomża)	I	19.05. – 13.06.2025 r.
18	Piekarz (Olecko)	I	17.03. – 11.04.2025 r.
19	Fryzjer (Olecko)	I	05 – 30.05.2025 r.

Na szczególną uwagę zasługuje innowacyjne podejście do ucznia – placówka kładzie duży nacisk na budowanie relacji, rozwój kompetencji miękkich oraz indywidualne wsparcie edukacyjne. Uczniowie objęci są opieką doradców zawodowych oraz nauczycieli wspierających ich rozwój zarówno w sferze zawodowej, jak i osobistej. W szkole panuje atmosfera wzajemnego szacunku i partnerstwa, co sprzyja rozwijaniu samodzielności i odpowiedzialności uczniów.

W ramach innowacyjnych działań szkoła wdraża projekty o charakterze praktycznym i międzynarodowym. W roku szkolnym 2024/2025 uczniowie mieli możliwość wyjazdu na praktyki zagraniczne w ramach programu Erasmus+, zdobywając doświadczenie zawodowe w renomowanych zakładach pracy we Włoszech. Wyjazd nie tylko poszerzył ich horyzonty, ale również zwiększył atrakcyjność absolwentów na rynku pracy, umożliwiając im poznanie europejskich standardów zawodowych.

Szkoła współpracuje także z lokalnymi przedsiębiorcami, co pozwala na efektywne łączenie nauki z praktyką. Działania te są częścią szeroko zakrojonej strategii rozwoju szkolnictwa branżowego w gminie Orzysz, której celem jest podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz zwiększenie szans młodych ludzi na rynku pracy.

Klasy Branżowej Szkoły I Stopnia doskonale integrują się z młodszymi kolegami, koleżankami ze szkoły podstawowej. Młodzież uczestniczy we wszystkich imprezach i uroczystościach szkolnych, wiele inicjatyw wychodzi właśnie od nich. Uczniowie naszej szkoły uczestniczą w wielu wyjazdach zawodoznawczych a także imprezach, związanych z wybranym przez nich zawodem, min. „Mistrzostwa Młodych Mechaników w Poznaniu”, „Konkurs Cukierniczy – Cukiernia Sowa”.

Ważniejsze działania:

- Wyjazd uczniów na praktyki zawodowe we Włoszech.
- Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Michała Kajki w otrzymał zaszczytny tytuł "SZKOŁY UCZĄCEJ SIĘ"! Jest to honorowe potwierdzenie, że dyrektor i nauczyciele w swojej pracy

koncentrują się na procesie uczenia się poprzez wdrażanie oceniania kształtującego, rozwijanie praktyk współpracy oraz strategii podnoszących jakość nauczania i efektywność uczenia się uczniów i uczennic.

Aktualnie jesteśmy jedyną szkołą w powiecie piskim i jedną z nielicznych w naszym województwie, która została uhonorowana takim tytułem.

- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dąbrówce jest koordynatorem projektu Erasmus + „Wyjście z klasą STEM na zewnątrz”, którego partnerami są szkoły z Grecji i Turcji. Wartość projektu 60 000 euro.
- „Czas na Europę” – praktyki zawodowe we Włoszech w Bolonii dla uczniów branżowej szkoły I stopnia. W kwietniu wyjeżdża 10 uczniów, następna tura uczniów wyjedzie w październiku (kolejne 10 osób). Wartość projektu to 253 655 złotych.
- „Dąbrówka w działaniu” – 15 uczniów szkoły podstawowej i dwie nauczycielki wyjadą do Lizbony. Wartość projektu 38 880 euro.
- 5 nauczycieli wyjedzie w terminie lipiec – sierpień na dwutygodniowe kursy doskonalące na Malcie.

W czerwcu 2024 r. po raz pierwszy przeprowadzono egzamin zawodowy. Część teoretyczna odbyła się w szkole, część praktyczna na podstawie odpowiednich umów w ośrodkach poza szkołą w odpowiednio do tego przygotowanych ośrodkach. Spośród dziewięciu podchodzących do egzaminu uczniów ośmioro zdało z wynikiem pozytywnym.

Etaty wsparcia

Działalność edukacyjna (przedmiotowa), wychowawczo-opiekuńcza szkół podstawowych i gimnazjum wspierana jest godzinami, które można podzielić na następujące kategorie zajęć z uczniami:

- opieka świetlicowa, świetlica obejmuje opieką zapisanych do niej uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem dojeżdżających, tych, którzy muszą dłużej przebywać w szkole ze względu na czas pracy rodziców oraz okoliczności wynikające z organizacji pracy szkoły (dzieci, które nie uczestniczą w lekcjach religii). Wychowawcy świetlicy sprawują opiekę nad dziećmi podczas oczekiwania i wsiadania do autobusów szkolnych.
- praca biblioteki szkolnej.

Praca pedagoga szkolnego oraz pedagoga specjalnego. Do obowiązków pedagoga należy diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, rozwiązywanie problemów i konfliktów między uczniami, niwelowanie zachowań negatywnych i agresywnych wśród uczniów, poprzez m.in. rozmowy z rodzicami i uczniami, działania profilaktyczne. Zadaniem pedagoga jest również pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów. Pedagog specjalny realizuje następujące zadania: współpracuje z zespołem mającym opracować dokumentację dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w tym IPET i WOPFU, współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, ale także innymi specjalistami zatrudnionymi w szkole i w placówkach wspierających uczniów, ale także z rodzicami oraz uczniami, diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów, przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki. wspierać nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w kontekście doboru metod, form pracy, określaniu potrzeb uczniów, ale także ich mocnych stron.

Pedagog/ pedagog specjalny nawiązuje współpracę z policją, kuratorami sądowymi, asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi i rodzicami. Współpracuje z pracownikami Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Piszku, MOPS w Orzyszu i Sądem Rejonowym w Piszku. Prowadzi zajęcia w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, podejmuje zagadnienia z zakresu profilaktyki uzależnień.

- Do zadań psychologa należy: - diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów; - podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży; - minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów; - zapobieganie występowaniu patologii społecznych; - inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych; - pomoc rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów uczniów.
- praca logopedy: diagnozowanie logopedyczne, w tym prowadzenie badań przesiewowych w celu ustalenia stanu mowy uczniów, prowadzenie zajęć logopedycznych oraz porad i konsultacji dla uczniów i rodziców w zakresie stymulacji rozwoju mowy uczniów i eliminowania jej zaburzeń, podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej we współpracy z rodzicami uczniów, wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Z zajęć logopedycznych korzystają dzieci przedszkolne i uczniowie szkoły podstawowej (kwalifikacja na podstawie diagnozy logopedycznej przeprowadzanej w placówkach we wrześniu przez logopedów i na podstawie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zawartych w opiniach). Dzieci uczestniczą z reguły w zajęciach grupowych. W zajęciach terapii logopedycznej mogą uczestniczyć rodzice uczniów.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz działania profilaktyczne

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej prac z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:

- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych (prowadzone przez pedagogów, nauczycieli w swoim czasie wolnym),
- zajęć korekcyjno – kompensacyjnych (prowadzone przez pedagogów),
- zajęć logopedycznych (prowadzone przez logopedów),
- zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne (prowadzone przez pedagogów),
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (prowadzone przez doradcę zawodowego),
- porad i konsultacji (prowadzone przez nauczycieli i specjalistów).

Szybka i przemyślana interwencja przyczyniała się do rozwiązywania większości problemów na bieżąco. Dzięki zajęciom wychowawczo – profilaktycznym oraz indywidualnym spotkaniom uczniowie wiedzą, jakie ich zachowania mogą zagrażać innym i ranić innych oraz co robić aby tego uniknąć, uczniowie wiedzą w jaki sposób rozładowywać emocje i do kogo zwrócić się o ewentualną pomoc, reagują na zachowania agresywne, ciągle motywacja ucznia ze strony pedagoga oraz innych nauczycieli miała wpływ na ich udział w wielu przedsięwzięciach. Rodzice coraz chętniej z własnej inicjatywy zwracają się o pomoc do pedagoga.

W placówkach w ramach działalności profilaktycznej realizowano m.in.:

- zorganizowano indywidualne konsultacje, prelekcje na wywiadówkach dla rodziców doskonalące kompetencje wychowawcze (np. poświęcone problematyce budowania więzi i relacji rodzinnych, upowszechniania wśród rodziców wiedzy na temat zdrowia psychicznego dzieci i jego uwarunkowania, kształtowania przekonań, postaw i zachowań wspierających zdrowie psychiczne dzieci),
- organizowano zajęcia otwarte dla rodziców : Przedszkole - warsztaty świąteczne szydełkowanie, robienia świeczek; Oddział „o” i kl. I Warsztaty świąteczne anioły ; kl. II - Podsumowanie lektury

„Kapelusz Pani Wrony” z plastycznym konkursem rodzinnym „Boże Narodzenie u bohaterów lektury Kapelusz Pani Wrony”; kl. III - Rodzinne warsztaty świąteczne z quizem wiedzy o zwyczajach świątecznych, z lekturą za pan brat – kl. II, Wirtualny teatr – zajęcia w OREW, Praca z dzieckiem z Orzeczeniem – przedszkole, Mikołajkowy festiwal ortografii,

- zorganizowano klasowe spotkania wigilijne (przekazywano ciekawe zwyczaje i tradycje rodzinne).
- Rodzice angażują się w organizację działań szkolnych – słodkie rożki na Pasowanie kl. I, pomoc w organizacji Biegów Przełajowych, pomoc w przygotowaniu rekwizytów do spektaklu „Fatimskie Przesłanie”, kiermasze świąteczne w kl. V i kl. VIII, Chojinka szkolna – paczki świąteczne, Mikołajkowa Niespodzianka kl. V i VI, spotkania z okazji Dnia Wiosny, Dnia Ziemi, Dnia Rodziny, Dnia Osób z Niepełnosprawnością, Dnia Dziecka; wycieczki do: Orzysza, Elku Tuchlina, Olsztyna.
- zachęcanie do korzystania z talentów, zdolności i wiedzy rodziców: Kiermasze świąteczne bożonarodzeniowe i wielkanocne kl. V, VIII, Konkurs na Najpiękniejszą Palmę Wielkanocną – kl. VI, Warsztaty szydełkowania, Warsztaty „Tworzenie świec z wosku pszczelego”, „Tradycje wielkanocne – przedszkole, Wielkanocne warsztaty z Kołem Gospodyń Wiejskich z Okartowa – o i kl. I
- lekcje wychowawcze m. in. dotyczące wzajemnego zaufania, akceptacji, poruszające temat konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem i identyfikacji problemów,
- zajęcia z pedagogiem w ramach przeciwdziałania przemocy rówieśniczej oraz porozumienia bez przemocy,
- zajęcia z psychologiem dotyczące zdrowia psychicznego,
- zajęcia integracyjne w klasach,
- klasowe wycieczki, integracyjne wyjazdy, min. na mecz ekstraklasy do Warszawy,
- program profilaktyczny: „Godzina dla Młodych Główn”, „Dzieciństwo bez przemocy” „Trzymaj Formę”
- spotkania z policjantem, spotkania ze strażakami,
- zajęcia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w ramach Światowego Dnia Pierwszej Pomocy,
- Akcja „Przerwa to czas na ruch, a nie smart fon!”
- zorganizowano klasowe, międzyklasowe i międzyszkolne turnieje np. „Dwa ognie”, turniej piłki siatkowej,
- uczniowie uczestniczyli w zawodach sportowych np. biegi w Okartowie, Turniej tenisa stołowego w Dąbrowce, Mikołajkowe derby piłkarskie w Orzyszu,
- spotkanie profilaktyczne „Hazard – nie daj się wciągnąć”,
- Dzień życzliwości w szkole, Dzień Praw Człowieka, Dzień zdrowego śniadania, akcja „Tydzień uczniowskiej supermocy”, „Różowy październik”, Dzień bezpiecznego komputera”, „Dzień kreatywności i innowacji”,
- Światowy Dzień zdrowia ph. „Moje zdrowie, moje prawo” – spotkanie z przedstawicielem Sanepid,
- koncert profilaktyczny „Nie zmarnuj swojego życia”
- przeprowadzono akcje charytatywne, n. in. zbiórka plastikowych korków, pomoc dla Ukrainy, akcja „Miska pełna szczęścia”, WOŚP,
- przeprowadzono działania ekologiczne - akcję Sprzątanie Świata, projekt „EkoMisja – nie marnuję”.
- przeprowadzono lekcje wychowawcze m. in. dotyczące wzajemnego zaufania, akceptacji, poruszające temat konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem i identyfikacji problemów,
- przeprowadzono zajęcia integracyjne w grupach/ klasach,
- każda klasa opracowała i wdraża „Kodeksy klasowe”,

- zorganizowano klasowe wycieczki, wyjazdy do kina, wyjścia, „nocowisko w szkole”, wyjazdy grup przedszkolnych np. do Ośrodka Mazurskiego „Okrągłe” na spotkanie z Mikołajem, do lasu,
- zorganizowano dyskoteki szkolne, zabawy choinkowe i karnawałowe,
- wdrożone zostały programy profilaktyczne: „Trzymaj Formę” - program objęty patronatem SANEPiD, „Przyjaciele Zippięgo” - program promocji zdrowia psychicznego,
- odbyły się spotkania z policjantem, w klasach IV-VIII spotkania z policjantem pod hasłem „Nieletni wobec prawa”, spotkania z psychologiem, spotkania ze strażakami, spotkania z leśnikiem, Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych,
- odbyły się zajęcia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- zorganizowano klasowe i międzyklasowe turnieje np. „Dwa ognie”, turniej piłki siatkowej, Turniej Gier i Zabaw Sportowych klas III, II, Turniej Piłki Nożnej Klas VI i klas VIII,
- przedszkolaki i uczniowie uczestniczyli w zawodach sportowych np. biegi w Okartowie, Mistrzostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Unihokeju, Mistrzostwa Powiatu Piskiego w Sztafetowych Biegach Przełajowych, Powiatowy Turniej Piłki Nożnej Chłopców,
- zorganizowano przedstawienia/ spotkania profilaktyczne, m. in. przedszkolaki wzięły udział w spektaklu profilaktycznym ph. „W krainie świętego Mikołaja”, w spektaklu profilaktycznym ph. „Psotka Dorotka”, uczniowie klas I-III wzięli udział w spektaklu profilaktycznym ph. „Zuzia w Krainie Dobroci”, Koncert profilaktyczny „Nie zmarnuj swojego życia”
- przeprowadzono wiele akcji charytatywnych, n. in. zbiórka plastikowych korków, zbiórki nakrętek, kasztanów, akcja „Miska pełna szczęścia”, Paczuska dla maluszka, WOŚP, zbiórka elektrośmieci,
- przeprowadzono działania ekologiczne, n. in. akcję „#JestemEko - Wspieramy środowisko naturalne wokół nas”, akcję Sprzątanie Świata 2025, projekt „EkoMisja – nie marnuję”,
- świętowano m.in. Dzień Życzliwości, Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka, Światowy Dzień Autyzmu, Dzień Uśmiechu, Międzynarodowy dzień Praw Dziecka,
- zorganizowano dla rodziców uczniów spotkanie on-line „Od mapy kryzysu do mapy rozwiązań – co robić, aby skutecznie wspierać swoje dziecko”,
- w ramach projektu edukacyjnego prowadzonego przy wsparciu Polskiej Akcji Humanitarnej, udostępnionemu przez Polanę Kultury w Orzyszu zorganizowano wystawę „Jak wyglądają stereotypy w codziennym życiu? Jak wpływają na nasze decyzje, relacje i sposób postrzegania innych ludzi?”

Projekty realizowane w roku szkolnym 2024/2025:

ZSP w Orzyszu:

Przedszkole i szkoła realizują projekt „Szkoła Promująca Zdrowie”/„Przedszkole Promujące Zdrowie”.

Grupy przedszkole zrealizowały/ realizują ogólnopolskie programy/projekty edukacyjne:

- „Cała Polska czyta dzieciom”, „Poczytaj mi, przyjacielu”
- „Tydzień Bajek Polskich” - Ogólnopolski projekt edukacyjny
- Ogólnopolski Projekt Logopedyczny pt. „Alfabet logopedyczny”
- projekt edukacyjny „Z Kicią Kocią maluchy zmieniają się w zuchy” - grupa 3-4 latków
- projekt „Jestem Małym Przyjacielem Przyrody”

Grupy przedszkole zrealizowały m. in.:

- Rocznicę Odzyskania Niepodległości,
- Dzień Babci i Dziadka,
- Dzień Pluszowego Misia, Dzień Uśmiechu, Dzień Chłopaka,
- Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka,
- Dzień Postaci z Bajek,

- Pasowanie na przedszkolaka – w grupach 3-4-letnich.

W szkole realizowane są ogólnopolskie programy/projekty edukacyjne:

- „Cała Polska czyta dzieciom”
- Akcje, projekty organizowane przez SKO
- Zbiórka baterii i elektrośmieci
- Zbiórka surowców wtórnych
- Ogólnopolski projekt edukacyjny „Zabawa Sztuką”
- Ogólnopolski projekt edukacyjny „Gramy zmysłami”
- projekt „Czytam z klasą lekturki spod chmurki”
- projekt „Ciekawscy drugoklasisty. Ile wiedzy zmieści się w głowie?”
- Ogólnopolski projekt edukacyjny „Razem w kosmosie”
- Międzynarodowy projekt edukacyjny „Kreatywne prace plastyczne 2024/2025”
- Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę”.

W szkole w klasach I – V realizowany jest „Program dla szkół” – dostarczanie nieodpłatnego mleka/przetworów mlecznych oraz warzyw i owoców.

ZSP w Dąbrówce

- 1) Realizacja projektów Erasmus+ „Wyjście z klasą STEAM na zewnątrz”. Wartość projektu 60 000 euro, a kraje partnerskie to Turcja i Grecja. Jesteśmy koordynatorem tego projektu. Odbyły się następujące wizyty: marzec – wizyta w Polsce, maj – wizyta w Grecji, październik – wizyta w Stambule.

Cele projektu:

- Stworzenie warunków do nauki w realnym środowisku, co sprzyja lepszemu zrozumieniu zagadnień przyrodniczych i technologicznych.
- Pobudzanie kreatywności uczniów poprzez eksperymenty i obserwacje w otwartej przestrzeni.
- Wzmacnianie umiejętności współpracy i pracy zespołowej przy rozwiązywaniu problemów naukowych.
- Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych i technologicznych (aplikacje, sensory, drony, programowanie) do analizy danych zebranych w terenie.
- Rozwijanie świadomości ekologicznej i odpowiedzialności za środowisko poprzez działania praktyczne.
- Integracja wiedzy teoretycznej z praktyką, co zwiększa motywację i zaangażowanie uczniów.
- Współpraca międzynarodowa i wymiana doświadczeń z uczniami i nauczycielami z innych krajów partnerskich.

- 2) „Czas na Europę” – praktyki zawodowe we Włoszech w Bolonii dla uczniów branżowej szkoły I stopnia. W kwietniu wyjeżdża 10 uczniów, następna tura uczniów wyjedzie w październiku (kolejne 10 osób). Wartość projektu to 253 655 złotych.

Cele projektu:

- Podniesienie kwalifikacji zawodowych – uczniowie zdobywają praktyczne doświadczenie w realnych warunkach pracy zgodnych z ich zawodem.
- Rozwój kompetencji językowych – nauka języka branżowego oraz komunikacji w środowisku międzynarodowym.
- Poznanie europejskich standardów pracy – zapoznanie się z organizacją pracy, technologiami i wymaganiami w firmach zagranicznych.
- Zwiększenie mobilności na rynku pracy – przygotowanie uczniów do pracy w różnych środowiskach zawodowych, także za granicą.
- Wzmocnienie umiejętności miękkich – rozwój samodzielności, odpowiedzialności, pracy zespołowej oraz radzenia sobie w nowym otoczeniu.

- Poznanie kultury i obyczajów Włoch – kształtowanie postawy otwartości i szacunku dla innych kultur, co sprzyja budowaniu kompetencji międzykulturowych.
- Lepsze wyniki na egzaminach zawodowych – zdobycie praktycznej wiedzy i umiejętności pozwalających na osiągnięcie wysokich wyników podczas egzaminów zawodowych.
- Budowanie prestiżu szkoły – udział w międzynarodowych projektach zwiększa atrakcyjność szkoły oraz jej rozpoznawalność w środowisku lokalnym i europejskim.

3) „Dąbrówka w działaniu” – 15 uczniów szkoły podstawowej i dwie nauczycielki wyjadą w terminie 21-28 kwietnia 2025 do Lizbony. Wartość projektu 38 880 euro.

- Cele projektu:
- Wymiana doświadczeń, dobrych praktyk w zakresie stosowania oceniania kształtującego.
- Nawiązanie znajomości z rówieśnikami z Portugalii.
- Zdobycie doświadczenia w praktycznym wykorzystaniu języka angielskiego w procesie uczenia się.

4) 5 nauczycieli wyjedzie w terminie lipiec – sierpień na dwutygodniowe kursy doskonalące na Malcie.

5) „Kibicuj z klasą” – 40 uczniów pojechało bezpłatnie na mecz Legia Warszawa – Puszcza Niepołomice. Było to nie tylko ekscytujące przeżycie sportowe, ale także doskonała lekcja kulturalnego kibicowania i integracji.

6) „Megamisja:

- Nowoczesna edukacja cyfrowa – uczniowie poznają zasady bezpiecznego korzystania z internetu, uczą się o ochronie prywatności, prawach autorskich i kulturze w sieci.
- Zajęcia w formie zabawy – dzieci rozwiązują ciekawe zadania, zdobywają punkty i odblokowują nagrody dla swojej klasy.
- Dodatkowe materiały i pomoce dydaktyczne – szkoła otrzymuje zestawy edukacyjne, książki, tablety i inne przydatne narzędzia wspierające naukę.
- Wzrost kompetencji nauczycieli – pedagodzy biorący udział w projekcie zdobywają nowe umiejętności w zakresie edukacji cyfrowej i nowoczesnych metod nauczania.

- Udział w ogólnopolskim programie „Młode Głowy”, który koncentruje się na wspieraniu dobrostanu psychicznego uczniów. Projekt ma na celu podnoszenie świadomości na temat zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz budowanie otwartego i wspierającego środowiska szkolnego.
- Szkoła aktywnie uczestniczy w ogólnopolskim programie edukacyjnym „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, który promuje proekologiczne postawy wśród dzieci i młodzieży. Program ten pomaga uczniom zrozumieć, jak ważna jest troska o środowisko oraz zachęca do podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody.
- Szkoła nawiązała owocną współpracę z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, dzięki czemu uczniowie mają okazję uczestniczyć w wyjątkowych zajęciach edukacyjnych. Spotkania prowadzone przez edukatorów muzeum pozwalają uczniom zgłębić tematykę wielokulturowości, tolerancji oraz historii polskich Żydów

ZSP Okartowo

- Projekt BohaterON,
- programu eTwinning „The Power of Languages,
- Przez historię z „Niezwykłymi” – lekcje on-line z IPN,
- „Odłącz się - połącz się”,
- Być jak Ignacy,
- Akademii Bezpiecznego Puchatka
- „Kubusiowi przyjaciele Natury,
- Z Kici Kocią maluchy zmieniają się w zuchy,
- organizacja Międzynarodowego Dnia Tabliczki Mnożenia,
- My! W grupie siła, Ale pary - turniej kl.V-VI,
- Akademia Pszczoły Bohatera,

- Szkolny konkurs Rozpoznawania Ptaków,
- akcja Sprzątanie świata, dbanie o miejsca pamięci, zimowe dokarmianie ptaków, zbiórka makulatury, kiermasz książek
- Festiwal Ortografii,
- Mądre Głowy,
- Dzień Pluszowego Misia,
- Koncerty Filharmonii Narodowej.

Dowożenie uczniów do szkół, w tym niepełnosprawnych

Realizując obowiązki określone w art. 14a i 17 ustawy o systemie oświaty dowożono lub refundowano rodzicom wydatki związane z dowożeniem do szkół uczniów niepełnosprawnych i zamieszkałych w znacznym oddaleniu od szkół.

Przepisy ustawy o systemie oświaty oraz przepisy prawa oświatowego, które mówią o dowozie dzieci do szkół, dotyczą szkół obwodowych (szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów). Jeśli władze samorządowe ustaliły sieć szkół w taki sposób, że odległość między domem ucznia a szkołą obwodową przekracza dystans wymieniony w cytowanych ustawach (tj. 3 km dla uczniów klas I-IV szkół podstawowych oraz 4 km dla uczniów klas V-VIII szkół podstawowych oraz uczniów dotychczasowych gimnazjów), obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewożenia dziecka. Jeśli gmina nie ma możliwości zorganizowania dojazdu, ma obowiązek zwrotu kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej.

Przy organizacji dowozów bardzo istotnym jest zapewnienie pełnego bezpieczeństwa, w miarę krótkiego w czasie przejazdu do i ze szkoły oraz takiego ułożenia harmonogramów, aby umożliwić udział uczniów w różnych formach zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkoły. Dowozy funkcjonują sprawnie, zapewniając terminowy i bezpieczny przewóz dzieci do i ze szkoły oraz realizując inne zadania statutowe, między innymi zajęcia na basenie, zawody sportowe oraz konkursy.

- W roku szkolnym 2022/2023 do szkół dowożonych jest 215 uczniów. Do Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno- Wychowawczego przy Stowarzyszeniu „Przymierze Ziemia Piska” w Piszcu dowożonych jest 4 uczniów. Z 7 opiekunami uczniów niepełnosprawnych zawarto stosowne umowy w celu zwrócenia kosztów dojazdu.
- **W roku szkolnym 2023/2024** do szkół Gminy Orzysz dowożonych jest 212 uczniów. Do Ośrodka Rewalidacyjno- Edukacyjno- Wychowawczego przy Stowarzyszeniu „Przymierze Ziemia Piska” w Piszcu dowożonych jest 5 uczniów. Z 8 opiekunami uczniów niepełnosprawnych zawarto stosowne umowy w celu zwrócenia kosztów dojazdu.
- **W roku szkolnym 2024/2025** do szkół Gminy Orzysz dowożonych jest 260 uczniów. Do Ośrodka Rewalidacyjno- Edukacyjno- Wychowawczego przy Stowarzyszeniu „Przymierze Ziemia Piska” w Piszcu dowożonych jest 4 uczniów i 4 uczniów do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Okartowie. Z 8 opiekunami uczniów niepełnosprawnych zawarto stosowne umowy w celu zwrócenia kosztów dojazdu.

Lata	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Plan 2024.
Koszt (bilety miesięczne, Łupki, OREW, zwrot kosztów dowozów dla rodziców).	222 719,63	298 644,41	385 402,01	388 000,00	419 000,00

W roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024, 2024/2025 dowożenie uczniów realizowane jest w ramach uruchomionej Gminnej Komunikacji Publicznej Orzysz. Koszt biletu dla ucznia 122,40zł

Wyniki egzaminu ósmoklasisty rok szkolny 2022/2023, 2023/2024

- Język polski 2023

Średnie wyniki uczniów w szkole, gminie, powiecie, województwie i w kraju

Szkoła	Liczebność	Średni wynik	Stanina	Średni wynik			
				gmina	powiat	województwo	kraj
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu	84	64%	V	66%	58%	62%	66%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowo	8	70%	VI	66%	58%	62%	66%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dąbrówce	4	41%	I	53%	56%	57%	60%

- Matematyka 2023

Średnie wyniki uczniów w szkole, gminie, powiecie, województwie i w kraju

Szkoła	Liczebność	Średni wynik	Stanina	Średni wynik			
				gmina	powiat	województwo	kraj
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu	84	39%	III	43%	43%	48%	53%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowo	8	53%	V	43%	43%	48%	53%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dąbrówce	4	40%	II	44%	50%	53%	57%

- Język angielski 2023

Średnie wyniki uczniów w szkole, gminie, powiecie, województwie i w kraju

Szkoła	Liczebność	Średni wynik	Staniana	Średni wynik			
				gmina	powiat	województwo	kraj
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu	84	56	IV	48%	55%	62%	66%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowo	8	44%	II	48%	55%	62%	66%

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dąbrówce	9	51%	III	48%	55%	62%	60%
--	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----

- Język polski 2024

Średnie wyniki uczniów w szkole, gminie, powiecie, województwie i w kraju

Szkoła	Liczebność	Średni wynik	Stanina	Średni wynik			
				gmina	powiat	województwo	kraj
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu	24	44%	II	44%	53%	55%	61%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowo	13	67%	VI	67%	53%	65%	61%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dąbrówce	0	0%	0	0%	0%	0%	0%

- Matematyka 2024

Średnie wyniki uczniów w szkole, gminie, powiecie, województwie i w kraju

Szkoła	Liczebność	Średni wynik	Stanina	Średni wynik			
				gmina	powiat	województwo	kraj
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu	24	29%	II	29%	38%	44%	52%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowo	13	48%	V	48%	38%	44%	52%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dąbrówce	0	0%	0	0%	0%	0%	0%

- Język angielski 2024

Średnie wyniki uczniów w szkole, gminie, powiecie, województwie i w kraju

Szkoła	Liczebność	Średni wynik	Staniana	Średni wynik			
				gmina	powiat	województwo	kraj
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu	21	51	III	51%	55%	60%	66%
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowo	13	58%	IV	58%	55%	60%	66%
Zespół Szkolno – Przedszkolny	0	0%	0	0%	0%	0%	0%

w Dąbrówce							
------------	--	--	--	--	--	--	--

W celu poprawy efektywności kształcenia w ZSP w Orzyszu wdrażany jest Program poprawy efektywności kształcenia na rok 2024/ 2025 – język polski i matematyka. Główny cel programu: Podniesienie efektywności kształcenia języka polskiego i matematyki w szkole oraz uzyskanie w roku szkolnym 2024/2025 wyższego wyniku na egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki.

W ramach realizacji Programu zaplanowano wdrożyć działania:

1. Badanie osiągnięć edukacyjnych uczniów z języka polskiego i matematyki i wdrażanie wniosków z tych analiz.
2. Przeprowadzenie egzaminów próbnych w klasach VIII i VII.
3. Kształtowanie i doskonalenie umiejętności uczenia się uczniów.
4. Stosowanie przez nauczycieli różnorodnych, w tym aktywizujących metod oraz form nauczania.
5. Indywidualizacja nauczania - dostosowanie wymagań, metod i form pracy do potrzeb uczniów.
6. Budowanie poczucia własnej wartości uczniów i motywowanie do nauki.
7. Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i współpraca z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci.
8. Praca zespołowa nauczycieli i dążenie do osiągnięcia wspólnego celu.
9. Doskonalenie nauczycieli w zakresie nauczania przedmiotów egzaminacyjnych, motywowania uczniów do nauki i oceniania kształtującego.
10. Stosowanie przez nauczycieli elementów oceniania kształtującego.
11. Kontrolowanie (analiza) frekwencji uczniów i podejmowanie działań zapobiegających ich wysokiej absencji.
12. Uświadamianie uczniom i rodzicom negatywnych konsekwencji absencji szkolnej oraz jej wpływu na wyniki w nauce oraz ocenę zachowania.
13. Wykorzystywanie na lekcjach, sprawdzianach i klasówkach takich typów zadań, jakie występują na egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki.
14. Rozwijanie zainteresowań uczniów z języka polskiego i matematyki.
15. Pomoc uczniom mającym trudności w nauce języka polskiego i matematyki.
16. Korelacja międzyprzedmiotowa i rozwijanie u uczniów umiejętności z języka polskiego i matematyki, np.:
 - a) umiejętności czytania ze zrozumieniem,
 - b) umiejętności ortograficznych i interpunkcyjnych,
 - c) umiejętność logicznego myślenia, rozumowania i argumentowania,
 - d) poprawności językową wypowiedzi uczniów,
 - e) sprawności rachunkowej.
 - f) poszerzanie zasobu słownictwa uczniów.

W ramach wsparcia przy wdrażaniu Programu poprawy efektywności kształcenia na rok 2024/ 2025 szkołę odwiedziła wizytator Kuratorium Oświaty w Olsztynie Filia w Ełku. Wizytator (jako obserwator) wzięła udział w zajęciach języka polskiego i matematyki. Udzieliła wskazówek do dalszej pracy.

Na uwagę zasługuje fakt, że uczniowie szkół gminy Orzysz odnosili sukcesy w różnych konkursach, olimpiadach.

ZSP w Orzyszu:

- Uczennica została finalistką Wojewódzkiego Przedmiotowego Konkursu z Języka Polskiego – rok 2025
- Uczeń został finalistą Wojewódzkiego Przedmiotowego Konkursu z Języka Angielskiego – rok 2025
- Uczennica została finalistką Wojewódzkiego Przedmiotowego Konkursu z Matematyki – rok 2025
- Uczennica została laureatem Wojewódzkiego Przedmiotowego Konkursu Matematyki – rok 2025
- Uczennica została laureatem Wojewódzkiego Przedmiotowego Konkursu z Języka Niemieckiego – rok 2025
- Uczennica została finalistką Wojewódzkiego Przedmiotowego Konkursu z Fizyki - rok 2025

- Uczennica została laureatem Wojewódzkiego Przedmiotowego Konkursu z Języka angielskiego – rok 2024
- Uczennica została finalistką Wojewódzkiego Przedmiotowego Konkursu z Matematyki – rok 2024

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Okartowie w roku szkolnym 2024/2025 uzyskał następujące nagrody i wyróżnienia:

- Przedszkole – konkurs przyrodniczy „Dziki podwórka – szukamy bezkręgowców”;
- Szkoła - wyróżnienie uczennicy w Międzynarodowym Konkursie Kangur Matematyczny
- laureatka w Ogólnopolskiej Olimpiadzie z j. angielskiego.
- I m. (etap gminny), II m. (etap powiatowy) w Warmińsko – Mazurskim Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym,
- I m (etap gminny), I m. (etap powiatowy) w Turnieju OTWP „ Młodzież zapobiega pożarom”
- Konkursy różne:
- nagroda za prowadzenie bloga SKO w miesiącu styczniu (100 zł);
- I i III miejsce w Międzyszkolnym Turnieju Rummikub;
- IV edycja konkursu Fotograficzno – Astronomicznego „Start w Kosmos”.
- Konkursy plastyczne :
- Przedszkole – wyróżnienie „ Jak będzie wyglądała praca w przyszłości”,
- 2 wyróżnienia „ Portret mamy i taty”
- Szkoła - 6 laureatów, III m. ucznia z OREW w konkursie plastycznym „ Dumni z Biało – czerwonej” organizowanym przez OSPWL;
- 2 nagrody specjalne uczniów OREW w konkursie plastycznym „ Sekretne życie pszczoł samotnic” organizowanym przez Mazurski Park Krajobrazowy;
- II m. ucznia z OREW w konkursie plastycznym „ Od ziarenka do Eucharystii”
- I miejsce uczniów kl. VI, I i II m. w konkursie indywidualnym w Gminnym konkursie na „Najpiękniejszą palmę wielkanocną”
- udział w konkursie „ Cała Polska maluje laurkę dla Strażników lasu”
- Udział w konkursie organizowanym przez UKS Jedyńka
- Zawody sportowe :
- Przedszkole : 5 miejsc na podium w Jesiennych i wiosennych Gminnych Biegach Przelajowych;
- Szkoła - kl. o – I – I,II,III m. w Jesiennych i wiosennych Gminnych Biegach Przelajowych;
- III m. w Derbach piłkarskich w Dąbrówce,
- medale w Memoriale tenisa stołowego im. Z. Piątka w Dąbrówce,

Kształcenie młodocianych pracowników

W rozumieniu art. 190 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeksu Pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138, 2255 oraz z 2017 r. poz. 60, 962) dotyczącego zatrudnienia młodocianych pracowników - „młodocianym jest osoba, która ukończyła 16 lat, a nie przekroczyła 18 lat”. Należy jednakże zaznaczyć iż zgodnie z obowiązującymi przepisami pracodawca nie może zatrudnić osoby, która nie ukończyła 16 lat.

Zgodnie z art. 70b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.), pracodawcy, którzy zawarli umowę o pracę z młodocianym pracownikiem w celu przygotowania zawodowego po zakończeniu nauki zawodu lub przyuczeniu do wykonywania określonej pracy i zdaniu przez młodocianego egzaminu, mogą otrzymać pomoc w formie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników.

Dofinansowanie przyznawane jest na podstawie wniosku złożonego przez pracodawcę, w terminie 3 miesięcy od dnia zdania przez młodocianego pracownika egzaminu. Zwroty kosztów kształcenia młodocianego pracownika finansowana jest ze środków Funduszu Pracy. Decyzję o dofinansowaniu

kosztów kształcenia wydaje wójt gminy, właściwy względem miejsca zamieszkania młodocianego pracownika.

Natomiast kwotę jaką może otrzymać pracodawca z tytułu zatrudnienia młodocianego pracownika jest uzależniona od formy nauki zawodu tj.:

1. W przypadku nauki zawodu - do 8 081,00 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy; jeżeli okres kształcenia jest krótszy niż 36 miesięcy, kwotę dofinansowania wypłaca się w wysokości proporcjonalnej do okresu kształcenia.
2. W przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy - do 254 zł za każdy pełny miesiąc kształcenia.

W roku 2024 przyznano 8 pracodawcom dofinansowanie kosztów kształcenia pracownika młodocianego.

Dofinansowanie zostało przyznane następującym pracodawcom:

- PHU KRYSMAR, Marzena Kur, Dylewo ul. Polna 13, 07-420 Kadzidło
- Restauracja TOSCANA w Sercu Mazur, ul. Ełcka 21A, 12-250 Orzysz X 2
- PH-U,, TOMASIEWICZ" s.c Sylwester Tomasiewicz, Andrzej Tomasiewicz, ul. Wojska Polskiego 43,12-200 Pisz
- Okoń Group, Robert Okuniewski, Ul. Olsztyńska 1,12-250 Orzysz
- Okoń Group, Rafał Okuniewski, ul. A. Mickiewicza 1, 12-250 Orzysz X 3

Finansowanie edukacji

Subwencja oświatowa w 2023 r. wyniosła 7 094 376,00 zł., w tym: Okartowo: 1 513 439,56 zł., Orzysz: 4 625 823,85 zł., Dąbrówka: 628 086,60 zł., Szkoła Branżowa I Stopnia: 232 119,55 zł Niepubliczne Przedszkole Artystyczno-Językowe Akademia Montessori 10 824,97 zł. – sześciolatki w przedszkolu + 84 081,48 zł - dzieci nie wchodzących w skład zespołu, niebędących przedszkolami specjalnymi, w których liczba dzieci jest równa lub wyższa 1 i nie przekracza 75).

Koszt utrzymania jednostek oświatowych (bez przedszkoli) przez Gminę Orzysz w 2024 r.							
Nazwa placówki	Wykonanie planu na 31.12.2024r.	Subwencja oświatowa*	Środki pozyskane **	Koszt Gminy Orzysz	Liczba uczniów	Koszt ucznia	Dopłata do ucznia w skali roku
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu	10 066 802,30	6 072 995,76	78 298,61	3 915 507,93	495	20 336,97	7 910,12
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Okartowie	3 212 824,00	1 865 170,34	21 439,87	1 326 213,79	58	55 393,52	22 865,76
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbrówce	2 183 651,94	669 805,29	192 114,75	989 474,16	38	30 430,96	11 921,37
Szkoła Branżowa I Stopnia w Dąbrówce	342 117,51	674 375,25	0,00		45		
RAZEM	15 805 395,75	9 282 346,64	291 853,23	6 231 195,88	636	24 851,25	9 797,48

*Bez subwencji na sześciolatki w przedszkolu, tj.: – 141 304,40 zł i subwencji na niepełnosprawne przedszkolaki: 591 594,43 zł

** projekty, podręczniki, schroniska, Erasmus

Subwencja oświatowa w 2024r. wynosi 10 181 664 zł (w tym 166 418,90 zł Akademia Montessori – dla dzieci nie wchodzących w skład zespołu, niebędących przedszkolami specjalnymi, w których liczba dzieci jest równa lub wyższa 1 i nie przekracza 75).

Uczniowie w szkołach według SIO – stan na 30.09.2023 r. (Ogółem dzieci w szkole 633,5464+ 1,0236 poza szkołą);

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Okartowie – 57,298

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu– 493,3752 + 1,0236 uczące się poza szkołą

- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Michała Kajki w Dąbrówce – 37,8732

- Szkoła Branżowa I stopnia – 45

UWAGA:

W szkole Branżowej I Stopnia w Dąbrówce wartość wydatków poniesionych w 2024 r. jest niższa niż otrzymana na ten cel subwencja, gdyż zgodnie z polityką rachunkowości, koszty ogólne utrzymania i funkcjonowania budynku szkoły (energia elektryczna, ogrzewanie, woda, ścieki, itd.) księgowane są do rozdziału 80101 czyli Szkoły Podstawowej, jako jednostki wiodącej.

KOSZT UTRZYMANIA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH PRZEZ GMINĘ ORZYSZ

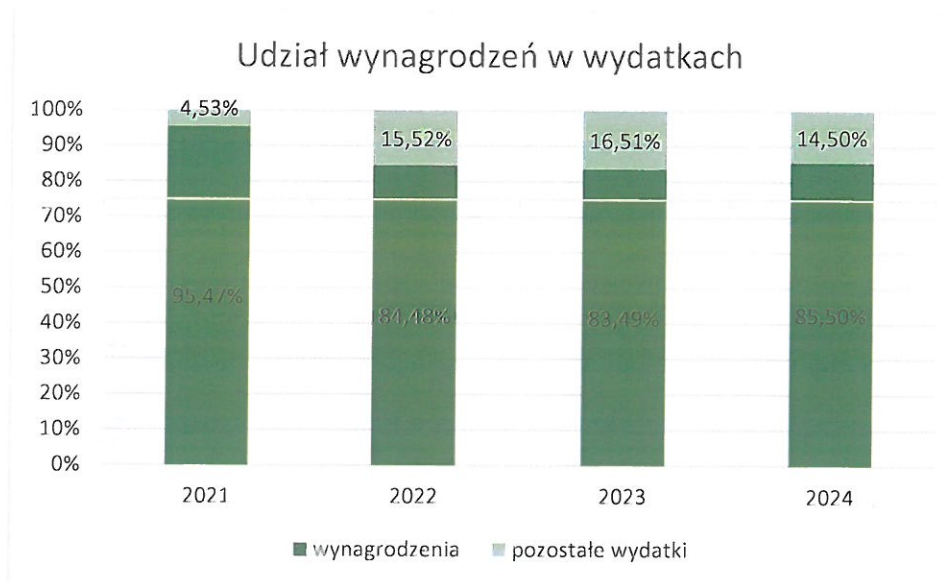
Nazwa placówki	2023 rok				2024 rok			
	Wykonanie planu na dzień 31.12.2023 wg Rb 28S	Subwencja oświatowa	Środki pozyskane *	Koszt Gminy	Wykonanie planu na dzień 31.12. 2024 wg Rb 28S	Subwencja oświatowa	Środki pozyskane *	Koszt Gminy
ZSP Orzysz	8 355 806,51	4 623 226,06	191 905,55	3 540 674,90	10 066 802,30	6 072 995,76	78298,61	3 915 507,73
ZSP Okartowo	2 593 466,93	1 425 252,11	48 583,93	1 119 630,89	3 212 824,00	1 865 170,34	21439,87	1 326213,79
ZSP Dąbrówka	1 713 681,85	591 498,18	41 517,75	1 080 665,92	2 183 651,94	669 805,29	192114,75	989 474,16
Szkoła Branżowa I Stopnia	220 750,07	232 119,54	3 217,03	-14 586,50	342 117,51	674 375,25		
Przedszkola (w tym dotowane)	2 593 690,96	222 280,31	415 379,80	1 956 030,85	3 419 561,16	899 317,73	1027875,41	1 492 368,02
Żłobek	393 134,51	0,00	167 600,00	225 534,51	492 692,46	0,00	198600,00	294 092,46
RAZEM	15 870 530,83	7 094 376,20	868 204,06	7 907 950,57	19 717 649,37	10 181 334,37	1518328,64	8 017 986,36

* projekty, podręczniki, dotacja przedszkolna, schronisko (1 060 611,40 zł), Fundusz Pomocy (16 465,00 zł) Erasmus (82 931,70 zł) czesne od rodziców (Przedszkola: 35 975,00 zł), Żłobek: (198 600,00 zł), zwrot od Gmin (123 745,54 zł)

KOSZT WYNAGRODZEŃ W WYDATKACH NA OŚWIATĘ						
	Wydatki na dzień 31.12.2022	Wynagrodzenia	Wydatki na dzień 31.12.2023	Wynagrodzenia	Wydatki na dzień 31.12. 2024	Wynagrodzenia
ZSP Orzysz	9 211 319,34	7 793 004,15	9 717 326,83	8 156 105,08	11 960 825,38	10 358 742,67
ZSP Okartowo	2 526 513,81	2 155 469,00	2 784 392,00	2 418 005,25	3 528 490,95	3 091 355,18
ZSP Dąbrówka	1 712 989,04	1 405 784,36	1 793 967,10	1 377 683,42	2 321 544,82	1 804 292,31
Szkoła Branżowa I Stopnia	115 805,79	99 061,12	220 750,07	173 161,32	342 117,51	268 770,71
Żłobek	383 679,36	331 528,94	393 134,51	323 762,90	492 692,46	418 511,68
RAZEM	13 950 307,34	11 784 847,57	14 909 570,51	12 448 717,97	18 645 671,12	15 941 672,55

Dotacja przekazana w 2024 r. dla Montessori to 1 071 978,25 zł.

Udział wynagrodzeń w kwocie wszystkich wydatków na oświatę w budżecie gminy stanowi 85,50%. W 2024 roku względem 2023 nastąpił wzrost o 28,0587% tj. o kwotę 3 492 954,58 zł. Wzrost wynagrodzeń spowodowany jest podwyżką wynagrodzeń, wzrostem najniższej krajowej.

Wnioski

- 1) Środki płynące do gminy z części oświatowej subwencji ogólnej nie wystarczają na ponoszone przez nią koszty bieżącego utrzymania szkół.
- 2) Wydatki bieżące gminy stanowią większość wydatków ogólnych na oświatę, wydatki majątkowe stanowią tu nieznaczną część. Do wydatków bieżących zaliczamy: wynagrodzenia i uposażenia oraz składki od nich naliczane, zakup towarów i usług, jak również inne wydatki związane z funkcjonowaniem szkół. Wydatki na wynagrodzenia stale rosną. W roku 2024 stanowiły ponad 85% wszystkich wydatków bieżących na oświatę.
- 3) Dotacje celowe, przekazywane z budżetu państwa, występują jako środki wspierające realizację oświatowych zadań tj. dotacja na podręczniki, pomoc materialną dla uczniów, kształcenie młodocianych pracowników.
- 4) Wydatki na jednostki oświatowe w roku 2024 były wyższe w stosunku do roku 2023, co spowodowane było w szczególności podwyżką płac nauczycieli oraz wzrost cen węgla, prądu.
- 5) Polityka, jaką kierują się kolejne rządy w obszarze oświaty, skutkuje wielkimi obciążeniami budżetów samorządowych. Dlatego też konieczne są także zmiany sposobów i zasad finansowania zadań oświatowych, ponieważ jest to kwestia naszych finansów publicznych i ich efektywnego wykorzystania.
- 6) Sieć szkół i placówek oświatowych w gminie Orzysz jest optymalna i w pełni zaspokaja obecnie potrzeby mieszkańców gminy.
- 7) Gmina Orzysz jest jedynym samorządem w Powiecie Piskim, w którym funkcjonuje żłobek.
- 8) Szkoły stały się ośrodkami kulturotwórczymi w swoich środowiskach. Podczas licznych imprez i przedsięwzięć współpracują z lokalną społecznością, stowarzyszeniami i fundacjami.
- 9) Efekty pracy naszych gminnych szkół są widoczne i wszyscy możemy się nimi szczycić. Jednakże niepokoi nas fakt niskich wyników w ZSP w Orzysz. Zalecane jest wyciągnięcie wniosków przez dyrektora i radę pedagogiczną.
- 10) Organizując konferencje dla nauczycieli oraz szkolenia dla rodziców poświęcone tematyce prób samobójczych wśród młodych osób, skutecznie odpowiadamy na pilne i aktualne potrzeby społeczne. Działania te nie tylko zwiększają świadomość problemu, ale także wyposażają uczestników w praktyczne narzędzia i wiedzę niezbędną do wczesnego rozpoznawania sygnałów zagrożenia oraz skutecznego reagowania.

Z up. BURMISTRZA

mgr Beata Jazdzewska
Z-CIA BURMISTRZA ORZYSZ

